

Prožívání Ducha svátého v přítomnosti

Sergej O. Prokofjev

Vztah Vánočního sjezdu k původnímu svatodušnímu mystériu, kterým jsme se zabývali na konci předešlé kapitoly, poukazuje nám ze zcela zvláštní stránky na nejvnitřnější podstatu tohoto Sjezdu a na jeho význam pro pokračující vývoj lidstva. Vždyť je přece Vánoční sjezd prvním svobodným činem uskutečněným veřejně před lidmi a s lidmi epochy duše vědomé, *činem vykonaným čistě z ducha*. Dosavadní pozorování však ukázala, že zasvěcenec může dnes takovýto duchovní čin uskutečnit jen tehdy, když sám ze své zkušenosti zažil esoterický obsah svatodušního dění ve vší plnosti, to znamená, když dosáhl šestého stupně moderní křesťansko-rosikruciánské cesty zasvěcení. A tak se tu vynořuje otázka, která má pro naši přítomnost základní význam: Co prožívá moderní zasvěcenec, který se povznesl na šestý stupeň křesťansko-rosikruciánské cesty zasvěcení a získal tak vlastní zkušenosti přístup k pravé podstatě svatodušního mystéria. Co prožívá zasvěcenec, který v naší době dosáhl stupně, že se sjednocuje s makrokosmem při zachování svého individuálního, bdělého vědomí já Co může lidstvu sdělit? - Co může lidstvu sdělit a jakými slovy ten, kdo ve 20. století vědomě prožil událost svatodušní v jejím plném rozsahu a o němž právem mluvíme jako o „naplněném Duchem svátým“? Chceme zde uvést několik takových slov, která hovoří o nejvyšším prožívání lidského života a která se mohou ukázat jako velký příslib pro naši duchaprázdnou dobu, slov člověka, který žil uprostřed lidstva 20. století a který poprvé v dnešní době odhalil modernímu vědomí tajemství, co prožívá člověk, který „je naplněn Duchem svátým“.

Asi uprostřed svého posledního - celého - životního roku hovoří Rudolf Steiner o tom a sděluje tak v několika málo skromných slovech všem lidem dobré vůle svou nejhlubší vnitřní zkušenost, přičemž současně odhaluje nedozírné horizonty světového vývoje.

V přednášce, kterou pronesl 4. června 1924, tři a půl dne před Svatodušními svátky, posledními Svatodušními svátky ve svém zemském životě, nacházíme tato slova: „Ano, svým intimním učedníkům Kristus řekl: Pohledte na život Země. Je spřízněn se životem kosmu.

Pokud hledíte na Zemi a na kolem ležící kosmos, je to Otec, který tento vesmír protkává životem. Bůh Otec je bohem prostoru. Ale já vám mám zvěstovat, že jsem přišel ze Slunce, z času - z času, který člověka přijímá jenom tehdy, když umírá. Přinesl jsem vám sebe sama z času. Přijmete-li mě, řekl Kristus, přijmete čas a nepropadnete prostoru. Tu ale také musíte nalézt přechod od jedné trojice - fyzická, éterična, astrálna - k jiné trojici: k éteričnu, astrálnu až k duchovní svébytnosti či duchovní samosti /Geistselbstigkeit/. Duchovní svébytnost či duchovní samost lze právě tak málo nalézt v pozemskosti jako fyzicko-zemskost v kosmu. Ale já vám o něm přináším zprávu, neboť jsem ze Slunce. Ano, Slunce má trojí aspekt. Žijeme-li uvnitř Slunce a pohlížíme-li ze Slunce na Zemi, tak se nám naskýtá fyzično, éterično, astrálno. Nebo, pohlížíme-li na to, co je ve Slunci samém, potom se nám naskýtá, vzpomínáme-li si na Zemi nebo hledíme-li na ni, neustále k vidění fyzično. Odvrátíme-li se, pohlížíme z druhé strany na duchovní svébytnost či duchovní samost. Kmitáme sem a tam mezi fyzickým a duchovní svébytností či samostí. Stabilním zůstává mezi nimi jenom éterično a astrálno. Pohlížíme-li však ven do vesmíru, pak mizí zemskost úplně. Éterično, astrálno a duchovní svébytnost či duchovní samost je tu. Takový bude váš pohled, když přijdete do sluneční doby mezi smrtí a novým zrozením.

Představme si tedy, že by se člověk svým duševním rozpoložením zcela uzavíral v zemském bytí: Může pociťovat božskost, neboť z božskosti je zrozen. Ex deo nascimur.

Představme si, že by se neuzavíral pouze ve světě prostoru, nýbrž že by přijal Krista, který přišel ze světa času do světa prostoru a přinesl sám čas do prostoru Země: Tím přemáhá ve smrti smrt. Ex deo nascimur. In Christo morimur. Ale Kristus přináší poselství, že potom, když je prostor překonán a poznáváme Slunce jako tvůrce prostoru, *cítíme se ve Slunci působením Krista, cítíme se přesazeni do živoucího Slunce*, potom mizí to, co je fyzicky zemské, je tu éterično, astrálno. Éterično ožívá, nyní ne jako nebeská modř, nýbrž jako jasné červenavé zableskování kosmu. A z této jasné červeně nesvítlí dolů hvězdy, *nýbrž hvězdy se nás dotýkají svým působením lásky*. A člověk se může cítit - když se do všeho toho skutečně uvede - jako *stojící na zemi, odloživší fyzično*, éterično zde, prozařující ho a vyzářující fialové červenavé; hvězdy nejsou zářícími body, nýbrž paprsky lásky, jako lidské pohazení z lásky. Ale když toto pociťujeme, božskost v sobě, božský světový oheň jakožto bytostnou podstatu člověka, která z něj plápolá ven, když se cítíme v éteričném vesmíru, prožívající projevy ducha v astrálním

vyzařování světa /Welten-Erstrahlen/: potom to v člověku vyvolává vnitřní prožívání toho duchovního vyzařování, k němuž je člověk ve vesmíru povolán.

Když se ti, jimž Kristus toto zvěstoval, dostatečně dlouho pronikali touto myšlenkou, tu pociťovali působení této myšlenky v ohnivých jazycích Svatodušních svátků. Tu pociťovali umírání tak, že fyzicky Země odpadá a odkapává. Tu však pociťovali: To není smrt, nýbrž *pro fyzicky Země vzchází duchovní svébytnost či duchovní samost univerza: Per spiritum sanctum reviviscimus.*“

Zasvěcenec, jehož vědomí procitá ve sluneční sféře, prožívá, jak „duchovní svébytnost či duchovní samost univerza“ proudí ven z oblasti, která je vně hvězd, na druhé straně hvězd. Toto „záření naplněné láskou“, toto sestupování Ducha svátého z oblastí vně hvězd jako duchovní svébytnosti či duchovní samosti univerza, to prožívali také apoštolové o Svatodušních svátcích a Jan, „učedník, kterého Pán miloval“, již dříve, když s plným vědomím stál pod křížem na Golgotě (vždyť přece mystériem Golgoty bylo pro Jana svatodušní událostí).

O tomto prožívání Ducha svátého jako základního prožívání moderního křesťanského zasvěcenec hovoří Rudolf Steiner - i když trochu jinou formou - již roku 1908 v poslední přednášce Hamburského cyklu o Janově evangelii:

„Vším tím, co člověk přijímá v katarzi, pročištěje a tříbí své astrální tělo a tím je proměňuje v ‚Pannu Sofii‘. A ‚Panně Sofii‘ přichází v ústrety kosmické Já, světové Já, které způsobuje osvětlení, působí tedy tak, že člověk má kolem sebe světlo, duchovní světlo. Toto druhé, co se připojuje k ‚Panně Sofii‘, nazývala křesťanská esoterika - a nazýváje také ještě dnes - ‚Duchem svátým‘. Takže mluvíme zcela správně v křesťansko-esoterickém smyslu, pravíme-li: Křesťanský esoterik dosahuje svými zasvěcovacími ději zčištění a vytříbení svého astrálního těla; činí své astrální tělo ‚Pannou Sofii‘ a je ozářen - chcete-li, můžete to nazvat zastíněním - ‚Duchem svátým‘, kosmickým světovým Já. A ten, kdo je takto osvětlen, jinými slovy ve smyslu křesťanské esoteriky, kdo do sebe přijal ‚Ducha svátého‘, hovoří nadále v jiném smyslu. Jak hovoříte hovoří tak, že to není jeho mínění, když hovoří o Saturnu, Slunci, Měsíci, o různých článcích lidské bytosti, o dějích světového vývoje.

Jeho názory vůbec nepřicházejí v úvahu. Když hovoří o Saturnu, hovoří z něho Saturn. Když hovoří o Slunci, hovoří z něho duchovní bytost Slunce. Je nástrojem; jeho já zašlo, jako když Slunce zapadá, to znamená, že se stal pro takovéto okamžiky neosobním, a je to kosmické světové Já, které ho používá jako nástroje, aby skrze něho mluvilo.“

A o tom hovoří také slova druhé části Meditace Základního kamene:

„kde vlnící se
činy světového vývoje
vlasy já
se světovým Já
spojují;...“

Toto prožívání ale není nic jiného, než že moderní křesťanský zasvěcenec uskuteční mysterijní slova „Ne já, ale Kristus ve mně“. Takto se uskutečňují bezprostředně a na nejvyšší úrovni slova, která otevírají brány k prožívání toho, že je člověk „naplněn Duchem svátým“.

Proto můžeme říci, že Rudolf Steiner, který jako člověk naší doby prodělal *všechny* popsané zážitky jako duchovní zkušenost, může být nazván právem také v nehlubším esoterickém smyslu *moderním apoštolem Krista Ježíše*.